

ἀκρών-νομαι Κύπρ. 'κρών-νομαι Κύπρ. 'κρών-νομαι Κύπρ. 'Αόρ. ἐκρώστηκα καὶ ἀκρώστηκα Κύπρ.

Τὸ μεσν. ἀκρώννομαι. 'Ο Ἀόρ. ἐκρώστηκα ἐσχη-
μίσθη ἐκ συμφύρ. τοῦ ἐκρώθηκα καὶ ἐκροάστηκα
τὸ ρ. ἀκροάζομαι.

1) 'Ακούω τινὰ μετὰ προσοχῆς, ἀκροῶμαί τινος :
'Ακρώστου εἶντα 'ν' ποῦ σοῦ λαλοῦν (ἄκουσε μετὰ προσο-
χῆς τί εἶναι αὐτά, τὰ ὅποια σοὶ λέγουν). || Φρ. 'Ἄλλον
καὶ μὲν ἀκρών-νεται (ἐπὶ τοῦ μὴ προσέχοντος εἰς τὰ λεγό-
μενα). || 'Ἄσμ.

Τώρα 'κατὰ τὰ 'κρών-νεται τῶν πουλλιῶν ποῦ πετοῦσιν;
'Ἄν ἀντιζέλος ἐγίνηδες, 'κρώστου τὴν προσευκὴν μου,
τὸ 'εἶλα ἐσὺ ἢ ἴδια νὰ πάρῃς τὴν ψυχὴν μου.

Κόρη μου, σύντυθε καλὰ τὰ 'κρώστου μου τὸ 'ἐμένα
τὰ 'εἶσαι κάμνουν τὰ παιδικὰ οὐλ-λα τὰ προκομμένα.

Συνών. ἀκροάζομαι 1, ἀκροῶμαι 1, ἀκρουμάζομαι
1, ἀκρουμαίνω 1, ἀφτεάζομαι. 2) Πείθομαι, ὑπα-
κούω: 'Ἐν τοῦ ἀκρώστην τὸ 'ἐβλάφτην (δὲν ἐπείσθη εἰς
αὐτὸν καὶ ἐβλάβη). || Γνωμ. Καληώρα του ποῦ ἀκρών-νεται
τοὺς γονεῖς του. 'Οπκοῖος 'ἐν ἀκρών-νεται γονεῖς παραγω-
νίᾳς τδοιμᾶται (παραγωνίᾳς = εἰς ἀπομακρυσμένην γωνίαν.
'Ἐπὶ τέκνου δυστυχοῦντος διὰ τὴν ἀπειθείαν εἰς τοὺς γο-
νεῖς). || 'Ἄσμ.

Τῆς μάνας του 'ἐν ἀκρών-νεται, μόνον τὰ θέλει κάμνει.
Παρὰ τὰ 'κόφκεις τὰ θέρκα μου, κόψε τὴν τδεφαλήν μου,
γιατὶ ἐπαραιντέλ-λαν μου ἐμέταν οἱ γονεῖς μου.
τὸ 'ἐγὼ 'ἐν τοὺς ἀκρώστηκα, ἄς τὰ 'βρ' ἢ τδεφαλή μου.

Συνών. ἀκροάζομαι 2, ἀκρουμαίνω 2.

ἀκρωνύχι τό, Ναύστ. ἀκρώνυχον Πελοπν. (Λακων.
Μάν.) ἀκράνυχον Κρήτ. 'κορκώνυχον Πάρ.

'Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐς. ἀκρώνυχον. Περί τῶν ἐκ παραλ-
λήλου φερομένων καταλ. -ο -ι ἢ -ο -ι. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ
2, 170 κέξ. καὶ 179 κέξ.

1) Τὸ ἄκρον τοῦ ὄνυχος μετὰ τοῦ ἄκρου τοῦ δακτύλου
τοῦ ποδὸς ἢ τῆς χειρὸς Κρήτ. Πάρ. Πελοπν. (Λακων.
Μάν.): Μὲ τ' ἀκρώνυχον πατῶ Λακων. || 'Ἄσμ.

Νὰ λειώσουνε τὰ κρούσταλλα ἀπὸ τ' ἀκρώνυχά μου
Μάν.

'Ἦλε, ἀνάτειλε, ἦλε, λάμψε καὶ δῶς μου
γιὰ νὰ λειώσουνε χιόνια ἀπὸ τὰ φτερά μου
καὶ τὰ κρούσταλλα ἀπὸ τ' ἀκράνυχά μου

Κρήτ. Συνών. ἀκρωνυχίδα 1. Πβ. ἀκροδάχτυλο.

2) Τὸ ἄκρον σκέλους ἀγκύρας Ναύστ. Συνών. νύχι
τῆς ἄγκυρας (ιδ. νύχι).

ἀκρωνυχιάζω ἀμάρτ. 'κορωνυχιάζω Πελοπν.
(Αἶγ. κ. ἄ.)

'Ἐκ τοῦ οὐς. ἀκρωνύχι.

Ξέω διὰ τῶν ὀνύχων, ἀμύσσω ἔνθ' ἄν.: Μὲ 'κορωνύχιασε
ἢ γάττα Αἶγ. || Φρ. 'Ἀρχισαν νὰ 'κορωνυχιάζουν τὰ μάγουλά
τους (κατελήφθησαν ὑπὸ ἀπελπισίας) Πελοπν. Συνών.
γρατσοῦν νίζω, τσοῦγγρανίζω.

ἀκρωνυχίδα ἢ, ἀμάρτ. 'κορωνυχίδα Πελοπν. (Γύθ.
Μάν.) 'γερανυχίδα Πελοπν.

'Ἐκ τοῦ οὐς. ἀκρωνύχι. 'Ο τύπ. 'γερανυχίδα
ἐκ τοῦ ἀμαρτ. 'γερανυχίδα. Διὰ τὴν τροπὴν τοῦ κ

εἰς γ πβ. τὰ ὅμοια ἀκρολαλῶ - 'γρολαλῶ, ἀκρο-
πατῶ - 'γροπατῶ, ἀκρωτήρι - 'γρωτήρι, ἀκρο-
χωραφῖνα - ἀγροχωραφῖνα.

1) Τὸ ἄκρον τοῦ ὄνυχος ὁμοῦ μετὰ τοῦ ἄκρου τοῦ
δακτύλου τῆς χειρὸς ἢ τοῦ ποδὸς Πελοπν.: 'Ἄσμ.

'Ἐν τα καὶ τὰ δαχτύλια μου μὲ τοῖς 'γερανυχίδες

(ιδού καὶ τὰ δάκτυλα κτλ.) Συνών. ἀκρωνύχι 1. 2) Τὸ
παρὰ τὴν ρίζαν τοῦ ὄνυχος σκληρὸν καὶ ὀνυχοειδὲς ἔκ-
φυμα, παρωνυχῖς Πελοπν. (Μάν.) Συνών. παρανυχίδα.

3) Μικρὸν καὶ σκληρὸν ἔκφυμα γεννώμενον εἰς τὴν
χεῖρα ἢ τὸν πόδα Πελοπν. (Γύθ.)

ἀκρώπιστος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ.) ἀκράπιστος Πόντ.
(Χαλδ.)

'Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *κρωπιστός <κρω-
πίζω, παρ' ὃ καὶ κρᾶπίζω.

'Ο μὴ κοπεῖς μὲ κρωπὴν (εἶδος πελέκεως).

ἀκρωρόφι τό, Κωνπλ.

'Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀκρωρόφος.

Τὸ ἄκρον τῆς στέγης: Εἶναι σκαρφαλωμένες οἱ βερβε-
λοῦδες σὰ μαῖμοῦδες 'ς τ' ἀκρωρόφια ἢ 'ς τοῖς καπνῆς τῶν
τζακιῶν (ἐκ παραδ.) Συνών. ἀκρόδωμα.

ἀκρωστος ἐπίθ. Κύπρ.

'Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀκρωστός <ἀκρών-νομαι τοῦ
ἀρκτικοῦ α προσλαβόντος σημ. στερέσεως διὰ τοῦ ἀναβι-
βασμοῦ τοῦ τόνου. 'Ιδ. ἀ- στερητ. 2 α.

'Ο μὴ ὑπακούων, ἀπειθής: 'Ἐν ἄκρωστον τοῦτο τὸ παίιν.
Συνών. ἀκροῦμαστος.

ἀκρωτήρα ἢ, ἀμάρτ. 'κρωτήρα Κῶς

'Ἐκ τοῦ οὐς. ἀκρωτήρι.

Κορυφὴ γηλόφου: 'Ἐν ἤφηκα λαγκάαν, ποταμιάν, βό-
θυνα, 'κρωτήρες, κλουσοῦρες, ρεματιές, κάμπους... νὰ μὴ
γυρίσω. Διὰ τὴν σημ. πβ. ἀρχ. ἀκρωτήριον 'Ηρόδ. 7,217
'ἐπ' ἀκρωτηρίῳ τοῦ ἔρεος'. 'Η λ. καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν
τύπ. 'Ακρωτήρα Νίσυρ. Ρόδ. 'Κρωτήρα Κῶς.

ἀκρωτήρι τό, 'Ἄνδρ. (Κόρθ.) Μύκ. Νάξ. ('Ἀπύρανθ.)
Τῆν. Χίος κ. ἄ. — ΚΠαλαμ. Δεκατετράστ. 89 ΘΓρυνάρ.
Βοσκοπ. 90 ἀκρωτήριν Κύπρ. ἀκουουτήρ' Σαμοθρ.
'κρωτήριν Χίος (Λιθ.) 'κρωτήρι Α.Ρουμेल. (Σωζόπ.) Χίος
κ. ἄ. 'κρουτήρ' Λῆμν. 'κρετήρι Θεσσ. (Βόλ.) 'γρωτήρι
Κύπρ. (Καρπασ.)

Τὸ ἀρχ. οὐς. ἀκρωτήριον. 'Η λ. καὶ παρὰ Πορτ. Διὰ
τὸν τύπ. ἀκρωτήριν πβ. τὰ ὅμοια 'γρολαλῶ, 'γροπατῶ,
ἀγροχωραφῖνα ἐκ τοῦ ἀκρολαλῶ, ἀκροπατῶ,
ἀκροχωραφῖνα, ἐν οἷς φαίνεται τρεπόμενον τὸ κ εἰς γ.
Περί τοῦ ἐξηλλοιωμένου τύπ. ἀκουουτήρ' ιδ. ΑHeisen-
berg ἐν 'Αφιερ. εἰς ΓΧατζιδ. 95.

1) Προέκτασις, γλῶσσα γῆς, εἰσχωροῦσα εἰς τὴν θά-
λασσαν Κύπρ. (Καρπασ.) Λῆμν. Νάξ. ('Ἀπύρανθ.) Σαμοθρ.
Χίος κ. ἄ. — ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν.: 'Ολα τὰ νερὰ τῶν ἀκρω-
τηριῶ γλυφίζουσε 'Ἀπύρανθ. || Ποίημ.

'Σ τὰ τραχὲὰ μονοπάτια, 'ς τ' ἀκρωτήρια
τοῦ συντριμμοῦ καὶ τοῦ γκρεμοῦ μὲ πάτε;

ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν. 'Η σημ. καὶ παρὰ Πορτ. 'Η λ. ὡς τοπων.
πολλαχ. β) Παραλία βραχώδης καὶ ἀπότομος μετὰ

ὑποβρυχίων ἐν μέρει σπηλαιωδῶν κοιλωμάτων Θεσσ. (Βόλ.) γ) Παράλιον ἐν γένει μέρος Α.Ρουμελ. (Σωζόπ.) Χίος (Λιθ.): 'Σ τὸ 'κρωτήριν ἐμάζωξα τὸ ἄλας Λιθ. || *Ἀσμ.

Τὸν ἥλιο βάνω 'ς τὰ βουνά, τὸν ἀετὸ 'ς τοὺς κάμπους,
τὸν κύρ βορρὰ τὸ δροσερὸ τὸν βάζω 'ς τὸ 'κρωτήρι

Σωζόπ. 2) Μέρος, ὅπου διαχειμάζει τὸ ποίμνιον (οἶον συνήθως εἶναι τὸ παράλιον ὡς χαμηλότερον καὶ θερμότερον) Χίος: Νὰ κατηβάσωμεν τὰ χιτήματα 'ς τὰ 'κρωτήρια ποῦ 'ναι σκεπά. Συνών. χειμαδεϊό. 3) Ἀγρὸς εὐρισκόμενος πλησίον τῆς θαλάσσης Ἄνδρ. (Κόρθ.) Μύκ. Τήν. κ. ἄ. — ΘΓρυπάρ. ἐνθ' ἄν.: Ποίημ.

Πῶχει καλὰ κοπάδια κι ὁλάκερ' ἀκρωτήρι,
τῇ Φροσυνῶ σας θέλει ταιράκι του νὰ γίνη

ΘΓρυπάρ. ἐνθ' ἄν.

ἀκταρδίζω Μεγίστ. ἀκταρδίζου Θράκ. (Κομοτ.) Μακεδ. (Πάγγ.) ἀκτααδίζου Σαμοθρ. 'χταρδίτζω Σύμ. Ἐκ τοῦ Τουρκ. *aktarma*.

1) Μεταφέρω, μετακομίζω τι ἀπὸ ἓν μέρος εἰς ἄλλο Μεγίστ. Σαμοθρ.: 'Ἀπ' τοὺν γένα τοῦ παδόρ' μᾶς ἀκτααδίσαν οἱ γένα ἄλλου (γένα=ἐνα) Σαμοθρ. β) Ἀναστρέφω ἀγγεῖον καὶ χύνω τὸ περιεχόμενον ὑγρὸν Θράκ. (Κομοτ.)

γ) Ἀναστρέφω πράγματα, ἀνακατώνω Θράκ. (Κομοτ.) Μακεδ. (Πάγγ.): 'Ἀκτάρδ'σα οὐλα μ' τὰ χαρτιά Πάγγ. Συνών. φρ. *κάνω ἄνω κάτω*. 2) Σκάπτω βαθέως, ἐπὶ γῆς Σύμ.

ἀκταρμάς ὁ, Θράκ. (Κομοτ.) Ἰμβ. κ. ἄ. ἀχταρμάς Σύμ. ἀχταρμά ἢ, Πόντ. (Χαλδ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ Τουρκ. *aktarma*.

1) Μεταφορά, μετακόμισις τινος ἀπὸ ἓνα μέρος εἰς ἄλλο Θράκ. (Κομοτ.) Ἰμβρ. β) Μετάγγισις πράγματος Πόντ. (Χαλδ. κ. ἄ.): 'Εποίκεν ἀχταρμὰν τὸ γάλαν ἄσ' ὅ' ἔναν τὴν τέντζερην 'ς ὅ' ἄλλο (ἐποίκεν = ἔκαμε, τέντζερη = τέντσερης) Χαλδ. 2) Βαθεῖα ὄργωσις γῆς Σύμ.

ἀκτινοθεραπεία ἡ, λόγ. σύνθη.

Ἐκ τῶν ἀρχ. οὐσ. *ἀκτίς* καὶ *θεραπεία*.

Θεραπεία νοσήματος δι' ἀκτίνων Roentgen ἢ Χ.

ἀκυβέρνητος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **κυβερνευτός* <*κυβεργεύω* ἄμαρτ.

Ὁ ἐστερημένος τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων. Συνών. *ἀκυβέρνητος* 2.

ἀκυβέρνητος ἐπίθ. Ἄνδρ. Κρήτ. Πελοπν. (Κορινθ. Λακων.) Πόντ. (Οἶν.) κ. ἄ. — Λεξ. Λάουνδ. Ἐλευθερουδ. — ΚΠαλαμ. Βωμ. 106 *ἀκυβέρνητους* Ἡπ. κ. ἄ. *ἀκυβέρνησις* Κρήτ. *ἀτθυβέρνητος* Πελοπν. (Τρίκκ.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. *ἀκυβέρνητος*. Ὁ τύπ. *ἀκυβέρνησις* κατὰ τὰ παραγόμενα ἐκ τῶν εἰς -ίζω ρ. διὰ τὴν σύμπτωσιν τοῦ ἀορ. τούτων πρὸς τὸν ἀόρ. τῶν περισπωμένων.

1) Ὁ μὴ κυβερνώμενος, ὁ μὴ διοικούμενος, ἐπὶ πλοίου μὴ πηδαλιουχομένου Ἄνδρ. κ. ἄ. — Λεξ. Λάουνδ. Ἐλευθερουδ. ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἄν.: 'Πόμεινε τὸ καράβι ἀκυβέρνητο ὅλην τὴν ἡμέρα Ἄνδρ. Βάρκα ἀκυβέρνητη ΚΠαλαμ. ἐνθ' ἄν. Ἡ σημ. ἤδη παρὰ τοῖς μεταγν. Πβ. Λουκιαν. Ζεὺς τραγῳδ. 46 «εἶτα ἡ ναὺς μὲν οὐκ ἂν ἔπλει μὴ κυβερνωμένη, τὸ δὲ ὅλον

τοῦτο ἀκυβέρνητον οἶε καὶ ἀνηγεμόνευτον φέρεσθαι;»

β) Ὁ μὴ δυνάμενος ἢ ὁ μὴ γνωρίζων νὰ διοικῇ τὰ ἑαυτοῦ Ἡπ. Πελοπν. (Κορινθ.) Πόντ. (Οἶν.) — Λεξ. Ἐλευθερουδ.: Φρ. *Σπίτι ἀκυβέρνητο* (οἰκογένεια, ἡ ὁποία δὲν γνωρίζει νὰ διοικῇται, εἶναι ἀκατάστατος) Κορινθ. — Λεξ. Ἐλευθερουδ. 2) Ὁ ἐστερημένος τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, πτωχὸς Ἡπ. Κρήτ. Πελοπν. (Λακων.) κ. ἄ.: *Σπίτι ἀκυβέρνητο* Λακων. || Φρ. Ὁ Θεὸς δὲν ἀφίνει κανένα ἀκυβέρνηστο Κρήτ. Συνών. *ἀκυβέρνητος*. Πβ. *κυβερνῶ*. 3) Ἐκεῖνος εἰς τὸν ὅποιον δὲν δίδεται ἐλεημοσύνη, ὁ μὴ ἐλεούμενος, ἀνελέητος (πβ. *κυβερνῶ* = δίδω ἐλεημοσύνην) Πελοπν. (Τρίκκ.): *Τὸν ἀφητὸς ἀτθυβέρνητο* τὸ ζητουλάρι.

ἀκυλίντριςτος ἐπίθ. Πόντ. (Χαλδ. κ. ἄ.) — Λεξ. Λάουνδ. *ἀκυλίντριςτος* Κρήτ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. **κυλιντριστός* <*κυλιντρίζω*.

Ὁ μὴ συμπεπιεσμένος διὰ κυλινδρίσματος (ἐπὶ τῆς ὀριζοντίας καὶ διὰ χώματος κεκαλυμμένης στέγης, ὅπερ συμπίεζεται διὰ βαρέος λιθίνου κυλίνδρου, ἵνα μὴ διαρρέῃ τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς) ἐνθ' ἄν.: *Δῶμαν-ρδανὶν ἀκυλίντριστον* (δῶμαν καὶ συνών. *ρδανὶν* = στέγη) Χαλδ. Πβ. *ἀματσόλιστος*.

ἀκύλιστα ἐπίρρ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σύμ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀκύλιστος*.

Ἄνευ κυλινδρίσματος, ἄνευ συμπίεσεως διὰ τοῦ κυλίνδρου (λέγεται ἐπὶ ἐπιπέδου στέγης καλυπτομένης διὰ χώματος, ὅπερ ἰσοπεδούμενον συμπίεζεται διὰ βαρέος λιθίνου κυλίνδρου διὰ νὰ μὴ διαρρέῃ τὸ ὕδωρ τῆς βροχῆς. Πβ. *ἀκυλίντριςτος*): *Ἀκύλιστα 'χουμε* (ἐνν. τὸ δῶμα κτ., ἥτοι δὲν ἐσυμπιέσαμεν τὸ χῶμα τῆς στέγης διὰ κυλίνδρου) Σύμ. *Ἀκύλιστα* κι *ἀματσόλιστά 'χω* καὶ θὰ στάξῃ τὸ σπίτι μας σὲ πρώτη βροχή (διὰ τὸ ἀματσόλιστα πβ. τὸ *ματσόλα*, ξύλινον βαρὺ ὄργανον, δι' οὗ πλήττουν τὸ χῶμα τῆς στέγης διὰ νὰ συμπίεσθῃ) Ἀπύρανθ.

ἀκύλιστος ἐπίθ. Πελοπν. (Ἀρκαδ. Κορινθ.) Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Τραπ.) — Λεξ. Λάουνδ. Ἡπ. — ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. ζωή² 78 καὶ Δωδεκάλ. Γύφτ.² 54 *ἀκύλιχτος* Πόντ. (Οἶν.) *ἀκύλιγος* Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. *ἀκύλιστος*.

1) Ὁ μὴ κυλισθεὶς ἢ ὁ μὴ κυλιόμενος ἐνθ' ἄν. 2) Ὁ μὴ δυνάμενος νὰ κυλισθῇ, νὰ μετατοπισθῇ ΚΠαλαμ. Δωδεκάλ. Γύφτου 54: Ποίημ.

Πέτρα ἀκύλιστη σκεπάζει | πεθαμένη τὴ σκλαβιά.

ἀκυνήγητος ἐπίθ. πολλαχ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *κυνήγητος* <*κυνήγω*.

Ἐκεῖνος τὸν ὅποιον δὲν ἐκυνήγησέ τις, ὁ μὴ κυνηγημένος: Ἄσμ.

Πουλλάκι μου ἀκυνήγητο, ποιὸς θὰ σὲ κυνηγήσῃ;
ποιὸς θὰ σὲ βάλῃ 'ς τὴ φωλεὰ γλυκὰ νὰ σὲ φιλήσῃ;

Ζάκ.—Ποίημ.

Διωγμέν' ἀπὸ τὸν Κάλαμο, μὲ τὴν ψυχὴν 'ς τὸ στόμα,
χιλιάδες γυναικόπαιδα δὲ βρῖσκουν φούχτα χῶμα
νὰ μείνουν ἀκυνήγητα...

ΑΒαλαωρ. Ἔργα 2,206.

